

УДК 796.322

Шипенко А.О.

викл.НУ «Запорізька політехніка»

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ НАВЧАННЯ РУХОВИХ ДІЙ В ГАНДБОЛІ СТУДЕНТІВ У ЗВО

Одним з найактуальніших питань фізичної підготовки студентів є пошук шляхів підвищення ефективності процесу навчання руховим діям. Незважаючи на широкий спектр досліджень, інтенсивний розвиток гандболу й наявність висококваліфікованих і досвідчених фахівців із гандболу, сьогодні недостатньо вивчена проблема розробки та впровадження технологій формування рухових умінь і навичок студентів у процесі занять гандболом. Оскільки спортивні ігри і гандбол зокрема є одним з пріоритетних напрямків в студентській програмі, то проблема фізичної підготовки студентів, а також майбутніх вчителів фізичного виховання, тренерів ДЮСШ саме в цій галузі стоїть дуже гостро. Для удосконалення процесу навчання елементів техніки гри в гандбол необхідна чітка система, яка б визначала зміст заняття, використовувала найсучасніші засоби, методи і форми навчання, та надавала можливість регулювати послідовність виконання складно-координаційних рухових дій, умінь та навичок.

Систематизація даних про загальну структуру процесу навчання руховим діям та основні етапи формування рухових навичкам дозволили побудувати модель управління процесом навчання студентів елементів техніки гри в гандбол.

Для того, щоб ефективно визначати дидактичну лінію, ставити й розв'язувати завдання освітньої діяльності, потрібно знати стан здоров'я, рівень фізичної підготовленості, оскільки характеристика об'єкта педагогічних впливів є вихідною умовою організації раціонального навчального процесу. Так, на студента у процесі навчання здійснюють вплив об'єктивні компоненти: медико-біологічний, психічний, фізичний та мотиваційний. Вони існують не залежно один від одного та складаються з окремих факторів, які опосередковано, шляхом прямої дії на об'єкт, сприяють активному засвоєнню програмового навчального матеріалу, або ускладнюють процес протікання навчального процесу.

Загальна фізична підготовленість передбачає розвиток рухових якостей, що забезпечує успіх при виконанні фізичних вправ та ефективного оволодіння елементами техніки гри в гандбол (різновиди переміщення, передачі та ловіння м'яча, ведення та кидки м'яча у ворота

з різних відстаней). Достатньо високий рівень розвитку різних видів витривалості, швидкості, сили, гнучкості та координаційних здібностей є передумовою для успішного засвоєння студентами нових рухових умінь та навичок.

Наявність у студентів певного рухового досвіду є одним з базових показників в процесі навчання елементів техніки гри в гандбол. Руховий досвід безпосередньо залежить від рівня рухової активності і мотивації до навчання, арсеналу рухових умінь та навичок, та є основою для успішного засвоєння нових рухів, прискорюють сприйняття та полегшують процес навчання.

Від індивідуальних особливостей психіки великою мірою залежить успішність навчального процесу. При опануванні елементів техніки гри в гандбол студент повинен навчитися регулювати свої дії на основі зорових, м'язових, слухових, тактильних і вестибулярних відчуттів та сприйняття. У нього розвивається рухова пам'ять, мислення, увага, воля та здібність до саморегуляції психічних процесів. Соціальні компоненти сформовані особливостями життя студента: матеріальними умовами, умовами проживання. А також мотивацією студента до процесу навчання, яка забезпечує його свідому й активну участь у оволодінні фаховими знаннями, вміннями та навичками для використання їх у подальшій професійній діяльності.

Важливим моментом у навчанні елементів техніки гри в гандбол, що підвищує його ефективність, є можливість здійснення прогнозування рівня навчальних досягнень. Так вивчення та аналіз окремих компонентів, що діють на студента в процесі навчання, дозволяє викладачу отримати кінцевий результат за допомогою складання тестових практичних нормативів зі сформованості рухового вміння та перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу.

Таким чином медико-біологічні, психофізичні та соціальні компоненти мають значний вплив на студента в процесі оволодіння ним руховими діями, зумовлюючи ступінь свідомої та активної участі та психологічну готовність до засвоєння навчального матеріалу з виду спорту «Гандбол».